

STORTINGET

Lovvedtak 35

(2025–2026)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 164 L (2025–2026), jf. Prop. 141 L (2024–2025)

I Stortingets møte 26. mars 2026 ble det gjort følgende

vedtak til lov

om undersøkelser av offentlige virksomheters arbeid i saker om drap, vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn
(barnevoldsundersøkelsesloven)

§ 1 Lovens formål

Lovens formål er å bidra til å identifisere systemsvikt og lærings- og forbedringspunkter i offentlige virksomheters arbeid for å forebygge drap, vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn.

§ 2 Saklig virkeområde

Loven gjelder Statens helsetilsyns undersøkelser av offentlige virksomheters arbeid i saker der barn har blitt utsatt for drap, vold, overgrep eller alvorlig omsorgssvikt.

Private rettssubjekter som yter tjenester på vegne av det offentlige, skal likestilles med offentlige virksomheter etter denne loven.

§ 3 Geografisk virkeområde

Loven gjelder i Norge, medregnet Svalbard og Jan Mayen.

§ 4 Hvilke saker Statens helsetilsyn kan undersøke

Statens helsetilsyn kan undersøke offentlige virksomheters arbeid i saker der barn har blitt

- drept eller forsøkt drept
- utsatt for andre lovbrudd med dødsfølge
- utsatt for lovbrudd som nevnt i straffeloven kapittel 24 til 26, når saken har hatt alvorlige konsekvenser for barns liv og helse
- utsatt for alvorlig omsorgssvikt.

Undersøkelse av saker som etterforskes av politiet, kan først skje når påtalespørsmålet er avgjort, med mindre påtalemyndigheten samtykker til at undersøkelse av en sak kan starte tidligere. Påtalemyndigheten kan beslutte at undersøkelsen likevel må utsettes dersom hensynet til etterforskningen eller andre særlige grunner gjør det nødvendig.

Saker som har vært gjenstand for tilsyn hos statsforvalteren, kan først undersøkes når de er ferdigbehandlet av statsforvalteren.

Statens helsetilsyn kan også undersøke saker som er rettskraftig avgjort, endelig henlagt eller ferdigbehandlet av statsforvalteren før lovens ikrafttredelse.

§ 5 Gjennomføring av undersøkelsene

Statens helsetilsyn skal undersøke saker som nevnt i § 4 med sikte på å avdekke årsaksfaktorer, bakenforliggende forhold og hendelsesforløp av betydning for offentlige virksomheters arbeid for å forebygge drap, vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn.

Undersøkelsene skal særlig avklare om det foreligger svikt eller andre kritikkverdige forhold på systemnivå i en eller flere offentlige virksomheter og i samhandlingen mellom offentlige virksomheter.

Statens helsetilsyn skal i sine undersøkelser av saker etter denne loven ikke ta stilling til eller uttale seg om sivilrettslig ansvar eller strafferettslig skyld.

Statens helsetilsyn skal innenfor rammene av § 4 selv avgjøre hvilke saker som skal undersøkes, tidspunktet for og omfanget av undersøkelsen samt hvordan den skal gjennomføres. Statens helsetilsyn kan innenfor rammene av § 4 undersøke saker av eget tiltak. Statens helsetilsyn kan ikke instrueres i faglige spørsmål i sitt arbeid etter denne loven.

Departementet kan gi forskrift om Statens helsetilsyns undersøkelser etter paragrafen her.

§ 6 Formidling og rapportering

Statens helsetilsyn skal innenfor rammen av taushetsplikt etter § 12 formidle sine analyser og funn til offentlige virksomheter som har vært gjenstand for undersøkelse.

Statens helsetilsyn skal offentliggjøre anonymiserte rapporter på bakgrunn av sine undersøkelser etter denne loven. Rapportene skal beskrive eventuell systemsvikt og inneholde anbefalinger om tiltak som kan gjøre offentlige virksomheter bedre i stand til å forebygge drap, vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn.

§ 7 Melding til Statens helsetilsyn

Politiet skal gi melding til Statens helsetilsyn om alle saker som nevnt i § 4 første ledd bokstav a og b. I tillegg kan politiet melde om saker som nevnt i § 4 første ledd bokstav c. Meldingen skal inneholde en kort omtale av hva saken gjelder, hvilke straffebud saken gjelder, og hvordan påtalespørsmålet er avgjort.

Statsforvalteren skal gi melding til Statens helsetilsyn om saker som nevnt i § 4 første ledd bokstav c og d. Meldingen skal inneholde en kort omtale av hva saken gjelder.

Melding etter første ledd gis når påtalespørsmålet er avgjort. Påtalemyndigheten kan beslutte at melding skal gis på et tidligere tidspunkt. Henlagte saker kan bare meldes inn dersom påtalemyndigheten anser at det er klar sannsynlighetsovervekt for at et barn er utsatt for lovbrudd som nevnt i § 4 første ledd bokstav a til c.

Meldingen etter andre ledd skal gis når en tilsynssak er ferdigbehandlet av statsforvalteren.

Departementet kan gi forskrift om meldeplikt etter denne paragrafen.

§ 8 Underretning og mulighet til å uttale seg

Når Statens helsetilsyn har iverksatt undersøkelse av en sak etter denne loven, skal Statens helsetilsyn så vidt mulig underrette berørte personer og offentlige virksomheter samt andre som kan tenkes å kunne opplyse saken. Slik underretning skal gis så snart som mulig. Påtalemyndigheten kan beslutte at underretning skal utsettes eller unnlates dersom hensynet til etterforskningen eller andre særlige grunner gjør det nødvendig.

Innen undersøkelsen avsluttes, skal personer og virksomheter som nevnt i første ledd gis adgang til å uttale seg om saken.

§ 9 Tiltak for å fremskaffe opplysninger

Statens helsetilsyn skal etter anmodning og uten hinder av taushetsplikt gis tilgang til opplysninger fra offentlige virksomheter i en sak som undersøkes etter denne loven. Det kan ikke utleveres opplysninger som er underlagt plikt til hemmelighold i medhold av domstolloven § 128. Plikten til å gi tilgang til opplysninger gjelder ikke opplysninger som nevnt i politiregisterloven § 23 andre ledd første punktum.

Statens helsetilsyn skal etter anmodning og uten hinder av taushetsplikt gis tilgang til opplysninger i Folkeregisteret i en sak som undersøkes.

Dersom saken er rettskraftig avgjort eller endelig henlagt, skal politiet etter anmodning låne ut straffesakens dokumenter til Statens helsetilsyn. Påtalemyndigheten kan beslutte at Statens helsetilsyn likevel kan få innsyn på et tidligere tidspunkt med mindre hensynet til etterforskningen eller andre særlige grunner gjør det utilrådelig.

Tredje ledd gjelder ikke materiale som er underlagt formålsbegrensninger etter straffeprosessloven § 216 i, jf. § 215 a fjerde ledd tredje punktum, § 216 m sjette ledd, § 216 o femte ledd første punktum og § 222 d femte ledd andre punktum. Statens helsetilsyn skal ikke motta saksopplysninger som er unntatt fra innsyn etter straffeprosessloven § 242 a, eller som er gradert etter sikkerhetsloven eller beskyttelsesinstruksen. Statens helsetilsyn skal ikke motta dokumenter som inneholder opplysninger som kan føre til at identiteten til vitner som har forklart seg anonymt, jf. straffeprosessloven § 130 a eller § 234 a, blir kjent for Statens helsetilsyn.

Statens helsetilsyn kan anmode om bistand fra andre offentlige virksomheter og benytte nødvendig sakkyndig bistand for å opplyse saken.

Tiltak etter denne paragrafen kan bare utføres i den utstrekning det er nødvendig for at Statens helsetilsyn skal kunne gjennomføre sine undersøkelser etter denne loven og tiltaket står i rimelig forhold til det som søkes oppnådd.

§ 10 Adgang til å avgi forklaring

Enhver kan uten hinder av taushetsplikt avgi forklaring til Statens helsetilsyn om opplysninger som er nødvendige for undersøkelser etter denne loven. Dette gjelder også opplysninger som nevnt i straffeprosessloven § 119 første ledd og tvisteloven § 22-5 første ledd. Opplysninger som noen har fått tilgang til i forbindelse med oppdrag som forsvarer i straffesak, kan likevel bare utleveres dersom den som har krav på hemmelighold, samtykker. Det kan ikke utleveres opplysninger som er un-

derlagt taushetsplikt etter ekomloven § 3-10 eller plikt til hemmelighold i medhold av domstolloven § 128.

Enhver som forklarer seg for Statens helsetilsyn, har rett til å la seg bistå under forklaringen, med mindre dette vesentlig forsinker saken.

§ 11 Barns rett til å uttale seg

Barn som er berørt av en undersøkelse etter denne loven, har rett til å uttale seg.

Statens helsetilsyn skal legge til rette for at barnet får tilstrekkelig og tilpasset informasjon og fritt kan gi uttrykk for sine meninger. Barnet skal bli lyttet til, og barnets meninger skal vektlegges i samsvar med barnets alder og modenhet.

§ 12 Taushetsplikt

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for Statens helsetilsyn etter denne loven, har taushetsplikt etter forvaltningsloven om det vedkommende får kjennskap til under utførelsen av sitt arbeid. Forvaltningsloven § 13 b første ledd nr. 6 gjelder likevel ikke. Forvaltningsloven § 13 a nr. 1 og § 13 d gjelder ikke for opplysninger som er utlevert fra politiet etter §§ 9 eller 10.

Når personer som nevnt i første ledd mottar opplysninger som er undergitt strengere taushetsplikt enn det som følger av forvaltningsloven, skal tilsvarende strenge taushetsplikt gjelde, med mindre tungtveiende offentlige hensyn tilsier at opplysningene bør kunne gis videre, eller opplysningene er nødvendige for å forklare årsaken til hendelsen.

Personer som nevnt i første ledd har i tillegg taushetsplikt om alle opplysninger som er fremkommet under forklaring for Statens helsetilsyn, med mindre tungtveiende offentlige hensyn tilsier at opplysningene bør kunne gis videre, eller opplysningene er nødvendige for å forklare årsaken til hendelsen.

Unntakene fra taushetsplikten etter andre og tredje ledd gjelder ikke for opplysninger som er utlevert fra politiet.

Taushetsplikt som nevnt i andre og tredje ledd er ikke til hinder for at opplysningene bringes videre i den grad den som har krav på taushet, samtykker, opplysningene har statistisk form eller opplysningene er alminnelig tilgjengelig andre steder.

§ 13 Behandling av personopplysninger

Statens helsetilsyn kan behandle personopplysninger som er nødvendige for å utføre oppgaver etter denne loven. Dette gjelder også personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10.

Statens helsetilsyn er behandlingsansvarlig for behandling av personopplysninger etter denne loven.

Personopplysninger om avdøde personer skal lagres slik at det ikke er mulig å identifisere de registrerte lenger enn det som er nødvendig for arbeidet til Statens helsetilsyn etter denne loven.

§ 14 Forbud mot bruk av opplysninger som bevis i straffesak

Opplysninger Statens helsetilsyn mottar etter §§ 9 og 10, kan ikke brukes som bevis i en senere straffesak.

§ 15 Forbud mot sanksjoner fra arbeidsgiver

En arbeidstaker som avgir forklaring etter § 10, skal ikke som følge av dette utsettes for noen form for sanksjoner fra arbeidsgiverens side.

Første ledd gjelder ikke

- tiltak som arbeidsgiveren iverksetter med hovedformål å forbedre arbeidstakerens kvalifikasjoner og kompetanse
- tiltak som følge av at de mottatte opplysningene viser at arbeidstakeren ikke oppfyller helsemessige krav til å inneha sin stilling
- sanksjoner som følge av at de mottatte opplysningene viser at arbeidstakeren selv har opptrådt grovt uaktsomt i forbindelse med den alvorlige hendelsen eller det alvorlige forholdet
- dersom omstendigheter knyttet til arbeidstakeren eller dennes handlinger eller unnlatelser er blitt kjent på annen måte enn gjennom arbeidstakerens forklaring etter § 10.

§ 16 Informasjon til relevant offentlig myndighet

Statens helsetilsyn skal innenfor rammen av taushetsplikt etter § 12 holde relevante offentlige myndigheter underrettet om alvorlige forhold som avdekkes i løpet av undersøkelsen, og sine egne foreløpige vurderinger av disse, i den grad dette anses nødvendig for sikkerhet og kvalitet i tjenestene eller barns rettssikkerhet.

§ 17 Begrensninger i innsynsretten

Retten til innsyn etter personvernforordningen artikkel 15 omfatter ikke opplysninger Statens helsetilsyn får utlevert fra politiet etter § 9.

§ 18 Ikraftsetting

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

§ 19 Endringer i andre lover

Fra den tiden loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd:

§ 2 fjerde ledd fjerde punktum skal lyde:

Lova gjeld ikkje for dokument som blir behandla av Etterretningstenesta etter etterretningstjenesteloven, eller for straffesaksdokument som blir lånte ut frå politiet til Statens kommisjon for partnardrap *eller til Statens helsetilsyn etter barnevoldsundersøkelsesloven § 9.*

Masud Gharakhani

president